

NÕUKOGUDE HIUMAA

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI HIUMAA RAJONIKOMITEE JA
HIUMAA RAJOOINI TÖÖRAHVA SAADIKUTE NÕUKOGU HÄÄLEKANDJA

Nr. 58 (2902)

Neljapäeval, 20. mail 1971. a.

XXI aastaküik

SUVI ja inimeste TEENINDAMINE

Lähenevad suvekuud kohustavad ettevõtteid ja asutusi tõsiselt kaaluma küsimust, kuidas toime tulla vähemalt kaks korda suurema arvu elanike teenindamisega. On ju eelolevalgi suvel oodata rohket arvul suvitajaid ja turiste.

Mõnevõrra on sellele ka mõeldud.

Teeninduskombinaadis «Hiu» on koostatud perspektiivplaan uute teenuste tegemiseks lähematel aastatel. Nii on kavas juba tänava muretseda telke ja hakata neid laenutama turistidele. Plaanis on parandada ka individuaalsõidukite omanike teenindamist. Hakatakse laadima akumid, korraldatakse autode pesemine. Asulate väljanägemise parandamiseks lubati veel maikuus hakata valmistama betooni-aiaposte, samuti metallist aiavärvaid. Rohkem teenuseid hakatakse osutama elanike kodudes: korterite remont, fotograafi kohalesaatmine mitmesugustele pildilikele sündmustele jne.

Kooperatiivis arutati suvise teenindamise küsimusi partei-organisatsiooni lahtisel koosolekul. Otsuse kohaselt avatakse juuni lõpul rannakohvik, seda muudugi ainult juhul, kui ehitusjaoskond oma lubaduse täidab ja hoone rajooni laulupäevaks eksploatatsiooni annab. Limonaadi-tööstusse värvati juurde töölisi ja seal suurendatakse toodangut.

Kaupluste lahtioleku aegsasti reguleeritakse kooskõlastatult Kärda linna täitevkomitee ja külanõukogudega.

Kommunaalosakonnal on plaanis suurendada suvekuudel võõrastemaja kohtade arvu. Uutes ruumides on remont lõpukorral ja kasvuhoones käib vilgas tegevus

selleks, et paremini organiseerida lilled kasvatamist ja müüa neid elanikele tunduvalt rohkem kui varasematel aastatel.

Kultuuriosakonnas on koostatud suviste ürituste plaan. Suuremateks üritusteks on kontserdid valijatele, laste kevadpäevad, rajooni laulupäev, osavõtt Põlvas peetavast segakooride laulupäevast jne. Tõsiselt mureks on muudugi see, et kultuurimaja remont venib. Selle tõttu on rakendatud külaelikkollektiivide esinemine Kärda.

Esmakordselt alustab käesoleval suvel tööd turismibüroo. Nagu lugejad juba teavad, on ette valmistatud grupp ekskursioontuhte ja saarel hakkavad turismiautobussid liikuma meie giidide saatel.

Ülesandeid suve parema veetmise korraldamiseks on teistelt ettevõtetelt ja asutustelt. Mööda ei saa siin minna autobaasist, Heistermaa sadamast ja Kärda Lennujaama kollektiivist. Sõltuvad ju nende asutuste tööst reistajate mugavused.

Tahaks loota, et planeeritud üritused ei jää paberile, vaid neid hakatakse lähemalil päevil ellu viima.

Kaubanduslikul teenindamisel on aga veel palju lihtsasti kaalutamata. Oleme lihtsalt harjunud kõigega, mis meil on, ja ei väesu otsima uut. Vähe vahetatakse

kogemusi paremate kaubandusorganisatsioonidega vabariigis. Kindlasti oleks üht-teist head üle võtta ka kõige lähematelt naabritelt.

Eelmistel aastatel oli suvekuudel eriti halb olukord Kärda laupäeviti. Kauplused olid rahvast täis; tekkisid võrdlemisi pikad järjekorrad, kuid kauplustesse ei olnud võimalik juurde saada täiendavalt müüjaid. Samuti oli laupäeviti halvasti korraldatud kaupade juurdevedu. Sageli tekkis olukord, kus pärast seda, kui kauplust külastas paar bussitäit ekskursante, olid letid tühjad ja müüjad lautasid käsi: uus kaup ei ole veel saabunud.

Kärda sööklas ei müüdnud karastavaid jooke (limonaad, mineraalvesi). Praegugi ei ole sööklal võimalik neid jooke osta. Põhjendatakse ruumikitsikusega. See on muudugi õige. Ometi sai paar aastat tagasi jooke müüa päris edukalt ja saaks hea tahtmise juures ka praegu.

Üksikud maakauplused peaksid töötama ka laupäeval, eriti need, kust võivad mööduda turismimarsruudid.

Loodame, et ka Kärda supelranna teenindamine korraldatakse paremini. Varasematel aastatel oli siingi pidevalt korraldamatust.

Toiduainetekauplustes on vaja vähemalt suvekuudel korraldada lahtise mahla müük. Nõudmist kindlasti on.

Maakauplustesse tuleb kaup saada kindlatel kellaaegadel, et vältida tööinimeste asjatut ajakulga kauba ootamisel. Mõiten siinkohal eriti Emmaste piirkonda, kust on sellised kaebused külanõukogule esitatud. Kindlasti on sellealolis puudusi ka mujal.

Paremini tuleb korraldada värsket kala müük maakauplustes. Vastis sortiment peaks kujune-

ma eeloleval suvel rikkalikumaks ja ka kvaliteedilt on vorst parem, sest see valmistatakse kaas-aegses tööstuses Haapsalus.

Ühte tahaks kaubandusorganisatsioonidele küll südamele panna. Tuleb tugevdada kontrolli kaupluste varustatuse üle ja nõuda ostjate kiiremat teenindamist. Iseteenindavates kauplustes ei saa meil tükkaupju järjekorrad. Kaupluse nr. 3 avamise puhul lubas kooperatiivi juhatus panna sinna müügile ainult pakendkaubad, kuid seal kaubastatakse endiselt kaupu, mis vajavad kaalumist. Kõik see ongi lõpuks põhjuseks, miks meie kauplustes on ostjate teenindamine äärmiselt aeglane.

Aeglane on teenindamine ka Kärda sööklas. On esinenud juhtumeid, kus seal lõunatundidele on ainult üks toidu väljastaja.

Hästi tuleb varustada suvekuudel ka Heltermaa sadama kioskit.

Teeninduskombinaadi «Hiu» juhtkonnal on samuti vaja hoolikalt kaaluda tähtsamate teenusliikide (juuksuritööd, jalatsite parandus, õmblustööd, kellade parandus jt.) paremat korraldamist.

Halb on olukord fotoateljees. On tulnud kaebusi, et fotograaf ei ava ateljeed selleks ettenähtud ajal.

Vaja on kontrolli ja nõudlikust teenustöökodade üle suurendada, töökojades paremini varustada vajalike materjalidega.

Teeninduskombinaadi peapiisiks ülesandeks tuleb ikkagi lugeda elanikkonna teenindamist ja alles sellele järgneva tööstuslikku tootmist.

E. MÄNNING,
Hiiumaa Rajooni TSN
Täitevkomitee
esimehe asetäitja

Müüdnud riigile

piima ja liha 16. maiks k. a.
(protsentides I poolaasta plaanist)

Majand	Piim	Liha
1. «Ühendus»	89	80
2. «Rahu eest»	88	72
3. «Kungla»	81	69
4. Kõrgessaare	80	122
5. Lenini-nimeline	75	148
6. Kassari	71	116
7. «Sõprus»	70	85
8. «Bolshevik»	67	72

Kokku kolhoosid 76 82

Putkaste sovhoos 65 88

1. Emmaste k.-n.	65	111
2. Kiina k.-n.	58	124
3. Pühalepa k.-n.	44	71
4. Lauka k.-n.	38	63

Kokku individuaalsektor 53 88

Kokku rajoon 69 91

Päevalüpsid aprillis

Andmed näitavad lehma keskmist päevalüpsi, võrdlust eelmise aasta ja eelmise kuuga kilogrammides

Lenini-nim.	12,8	+0,8	+4,7
«Bolshevik»	12,1	+2,2	+3,6
Kassari	12,1	+1,4	+5,2
«Rahu eest»	10,8	+1,7	+4,2
Kõrgessaare	10,8	+0,6	+1,9
«Sõprus»	9,9	+0,3	+2,2
«Kungla»	9,8	+1,3	+2,4
Putkaste	8,6	+0,3	+2,5
«Ühendus»	8,3	+1,7	+3,6

Keskmiselt 10,2 +0,9 +3,0

Saadikukandidaate kohalikesse nõukogudesse

KÄRDLA LINNANÕUKOGUSSE
seadsid teeninduskombinaadi «Hiu» töötajad tulisepp ERVIN PÖITELI ja valbakoduja ELMA TIKKA, ehitusjaoskonna rahvas ettevõtte vanemraamatupidaja NAIMA PAULUSE ja töölise KALLE KIVI, metsamajandi inimesed autojuht ARVO SAARNAKI ja metsatööstuspunkti töölise OIE KUUSE, sidesõlme rahvas sidesõlme ülemä IVAN KODAKU ja postiljon AITA MAMMUSPUU, kooperatiivi töötajad kokk ELME KIIVERI ja pagar TIIA ROOLI, teedejaoskonna kollektiiv autojuht VAINO SIMMERI ja tehnik REIN OJASALU, sidetehnika eksploatatsioonijaoskonna rahvas vanemmehaanik ELMAR SINIJÄRVE

Peeti koosolekuid ka teistes asutustes ja ettevõtetes, kus seali saadikukandidaate Kärda linna-nõukogusse. Kõik saadikukandidaateid on tublid töötajad, neile kuulub rahva usaldus.

LAUKA KÜLANÕUKOGUSSE
seati Kõrgessaare kolhoosi üldkoosolekul palju eesrindlikke inimesi nagu traktorist VAINO EESTALU, lüpsja ELLEN TAHK, Kõrgessaare metskonna arvepidaja LEIDA TONISMAA, kolhoosi laudavanem INGRID PIHLASOO, Luidja kaupluse juhataja LEILI KOIV jt.

Kalakombinaadi töötajad tahavad Lauka külanõukogu koosseisus näha konservitehniku töölisi MARET LIHERIT ja AITA KIINI ning ettevõtte pearaamatupidajat LUULE VISSOT.

KALAPÜÜK

17. maiks k. a. (protsentides plaanist)

Püügiüksus	II kv. Aasta-plaan	Aasta-plaan
------------	--------------------	-------------

BRIGAADID

1. Ranna	75,6	72,9
2. Kõrgessaare	39,2	35,9
3. Sõra	39,1	36,5
4. Salinõmme	32,1	30,3
5. Sarve	19,2	18,2
6. Suursadama	17,8	18,3

TRAALLAEVAD

1. STB-2051	168,7	84,1
2. MSTB-«Hiu»	162,5	86,8
3. TB-«Lauka»	159,1	82,8
4. STB-2059	141,3	80,9
5. SCS-2029	133,1	70,7
6. SCS-1204	118,5	69,0
7. PTS-«Reigi»	110,2	60,3
8. STB-7190	109,3	66,3
9. SCS-2031	87,7	75,4

Kokku rannapüük 66,4 58,2

OOKEANITRAALERID

1. SRTR-9107	144,2	78,4
2. SRTR-9102	129,4	129,4
3. SRTR-9120	122,3	55,8
4. SRTR-9121	—	114,9
5. SRTR-9130	—	75,6

Kokku ookeanipüük 117,0 110,9

Kokku kolhoos 87,0 88,2

Replik

Kui laenasid...

Sa laenasid sõbraid raamatu, lugemiseks. Lubasid pärast tagasi tuua. Hiljem aga asetasi raamatu riituli ja unustasid. Unustasid pikapeale isegi, kellelt laenasid. Sest mitte igasse raamatusse pole kleebitud nimelist eksliibrist.

Sa töid naabrimehelt parajasti vajamineva tööriista, mida endal ei olnud. Töö sai valmis. Töövahend on aga praegugi tagasi viimata.

Sa võtsid töökaaslaselt laenuks rubla. Ainult ühe rubla. Kuld...

Aga keegi ootab. Ja temal kujuneb sinust teatud arvamus.

T. KUUL

Kohtumine sõpradega Gruusiast

Vennasvabariikide kultuuridekaadid ja -päevad on meil kujunenud toredaks traditsiooniks. Eesti linna- ja maaelanikel on veel hästi meeleis kohtumised Vene NFSV, Moldaavia, Mari ANSV ning teiste vabariikide kunstnike ja isetegevuslastega. Tänavu suvel aga toimuvad meie vabariigis 23. juunist 2. juulini Gruusia NSV kultuuripäevad. Selle suure kultuuriürituse ettevalmistustega tegeleb vabariiklik komisjon eesotsas EKP Keskkomitee sekretäri V. Välja-sega. Tegevust on alustanud ka staap, mille esimesest koosolekust võtsid osa vennalikku Gruusia esindajad — Gruusia NSV Kultuuriministeeriumi kujutava kunsti osakonna vanemeksperit I. Ardišvili ja filharmoonia kunsti-line juht Gruusia NSV teeneline kunstnik O. Papitašvili. Küla-lised teatasid, et kultuuripäevadest Eesti NSV-s võtavad osa vabariig-i juhtivad loomingulised kollektiivid ja solistid.

Nii näiteks tuleb meile külla Gruusia teeneline riiklik rahvatantsuansambel, kes tähistab lähemal ajal oma 25. aastapäeva. Ta on esinenud 33 riigis, kusjuures 13 välisriigis isegi korduvalt. Huvitavad on järgmised andmed: Gruusia tantsijad on esinenud välismaal 263 linnas ja nende kontsertidel on käinud ligi 8 miljonit inimest.

Kultuuripäevadest Eesti NSV-s võtavad osa ka Riikliku Filharmoonia kammerorkester, Gruusia riiklik kvartett ja riiklik trio, estraadiansambel «Die-lo» ja teised. Teatritendustel avaneb meie publikul võimalus

lusa tutvuda paljude Gruusia nimekate lavakunstnikega. Tallinnas, Tartus ja teistes linnades korraldatakse mitmesugused näitused: Gruusia tarbekunsti ja maali näitus, suur fotonäitus jm. Gruusia kineastid tutvustavad meie vabariigi töötajale oma mängu- ja dokumentaalfilme ning kavatsevad ühtlasi filmida kultuuripäevadest osa-võtjate kohtumisi Eesti pinnal. Erutavaid kohtumisi aga toimu-b kõikjal üle vabariigi. Eesti NSV Kultuuriministeeriumi juu-res tegutsev staap on juba saanu-d avaldusi nii linnadest kui ka maalt, milledes töölised, teenistujad ja kolhoosnikud kut-suavad Gruusia esindajaid külla.

Kultuuripäevade peamiseks ürituseks kujuneb suur kontser-t meie vabariigi pealinnas, mis toimu-b 23. juunil. Pidulikust lõppkontserdist aga võtavad osa ka Tallinna kunstimeistrid ja isetegevuslased. See kahe nõuko-gude vabariigil esindajate sõprus-kontsert kujuneb kultuuripäeva-de lõppakordiks.

Ettevõtetes ja asutustes, kolhoosides ja sovhoosides on ette nähtud kollektiivide kohtumi-sed grusiinlastega. Ühingu «Teadus» lektorid esinevad ette-kannetega ja vestlustega, mil-les nad annavad ülevaate gruusia rahva minevikust ja olevi-kust, tema edusammudest käes-oleval ajal.

Kultuuripäevad Eestis kujune-vad otsekuul Nõukogude Gruusia ja tema Kommunistliku Partei 50. aastapäeva pühendatud pi-dustuste jätkuks.

Nagu ütles kultuuripäevade staabi ülem V. Markus, ootab kogu meie vabariik suure huvi-ga kohtumisi Gruusia esindajate-ga. Ürituste graafik koostatakse sellise arvestusega, et need hõlmaksid võimalikult rohkem linnu ja maa-asulaid. Sõpradele Gruusiast ütlevad tere tulemast nii kalurid, põllumehed, loomakasvatajad ja mehhanisaato-rid kui ka meie linnade elanikud ja vabariigil noored.

M. SIIMER
(ETA)

Vaade Tbilisile Mtatsmindi mäelt.

Reportaaz kommunaalist [2]

(12. ja 13. mail nähtu ja kuuldu järgi)

VEEL MAJA-VALITSUSEST

Kirjutusmasin klõpsab. «Ah, valesti liisk! Pidin 89 kopeikat lõõma, aga lõin 98. Nüüd hakka otsust peale. On see alguse asi ikka vilets küll.» Tehnik ja ühtlasi kaaspidaia Maimu Pielberg on veel vähe aega selles ametis olnud ja nüüd stunab end pool naljakas, pool tõega.

Sel ajal, kui Maimu Pielbergil uus maksukorraldus kirjutamisel, jätkab mõtlikult Leida Teeäär: «Kõige rohkem muret teeb maja remont. Nii palju on teha vaja, aga mitu koormatüü siiski, värvi, eterniiti, plekki ja muud materjali ootab Tallinnas. Üürnikud käivad ja pahandavad: «Miks ei saa seda ja miks ei saa seda...»

Remondimured on seepärast nii suured, et Kärddlas on rohkem eakaid maju. Igal aastal kohendatakse osa, mõned neist saavad päris uue näo, aga kümmed ootavad ikka järke. Ootavad järke, ehkki 1 kvartali plaanis nähti ette remonttööd kahe ja poole tuhande eest, kulus aga ligi neli tuhat. Enamik üürnikke mõistab, et majavalitsus ja tema paar remondimeest kätte ei jõua. Paljud on nõus üht-teist tegema, aga nellegi on

vaja anda materjali. Leidub ka selliseid, kes ei võta haamritki kätte, et lüüa kinni logisema hakanud kaurilaud või aluspalk. Nemad parem käivad ja kiruvad, nõuavad ja ahvardavadki.

Seda juttu kuuldes tuli mulle meelde äsja loetud artikkel «Edasist». Õigusteaduste kandidaat E. Laasik kirjutab: «Kahjuks on elanike hulgas levinud arvamus, et tööd väljaspool korterit on majavalitsuse asi. Kui mõni neist töid teebki, siis arvab, et on teinud suure heateo... Seaduse järgi on aga üürnike ja nendega koostavate isikute osavõtt korterivälisest tööst kogu maja hüvanguks samasugune lepingujärgsete kohustuste täitmine nagu näiteks üüri maksmine ja jooksva remondi tegemine korteris.» (12. mail «Kogu maja, kogu linna hüvanguks».)

Tuttavad lood. Palstab, et ikka veel mujalgi probleemiks. Aga teine mure — materjalide Tallinnast kohaletoimetamine — vaevalt mandril nii suuri raskusi teeb. Tegelikult peaks neid Hiiu- ja Kesklinna tootajate tsentraliseeritud korras, aga see ei tasuvat vedajale ära: viigu aga hildlased oma kila-kola ise suure peale. Kommunaalosakonnas selleks autor pole. Oleks mingitki toodangut suurele maale saata, saaks ehk haasist masina. Nüüd palu, et mõni ettevõtte on nii lahke ja võ-

tab oma auto kasti kommunaalsel kraami Nõu, «Hiiu Kalur» — eelmisel nädalal vedõi värvi ja üht-teist muudki. Nüüd otustatakse, kes järgmine kord see armu-line on.

«Mitu kuud ajan autoasja,» sekkub peainsener Raimu Kiiver, kes on äsja tuppä tulnud. «Uut meile ei anta, seda ütles ministeerium kohe. On üks vana, mis annaks ümber teha. Praegu taotleme täitevkomiteelt nõusolekut, siis peab veel ministeeriumilt ja autoinspektorilt loa saama. Seni aga...»

Nii et igavesti see narr olukord ei kesta. Seni aga ei võt remondimaterjal Tallinnas oodata. Kuna siis majavalitsus, olgu või ta ametinimetuseks inseneri, jõuab anda ainult lubadusi.

KÜTTELADU

«Minagi praegu muudkui luban, ikka: edaspidi ja küll saab.» Kesklinna juhataja Taimi Pöder, kes vastutab ka küttele eest, on õpris morn.

«Töölist on vähe. Küttehoovi peale pole neid ühtki. Aga üks-ainus mees ei teeks ka midagi, kahte on vaja.»

Inimesed tahavad puid. Mõned on rahul, toodaks vaid kohale, küll nemad ise saavad ja lõhuvad. Kõik aga peamiselt vanakesed, ei saa sellega hakkama. Nei-

le tuleb peenendatud puid koju viia. Inimesed tellivad, kütteleajuhataja kirjutab tellimuse kaustikusse järjekorda. «Täna on 560 ruumi tellitud, kõik paha kätte viimata. Enamik tellijaid ootab aprillikuuks saadik.»

Vahepeal oli teedelagunemine ja metsamajand ei saanud puid metsast kätte. Ega need metsaad kõik praegugi head ole. Ja ega metsapunkti kommunaali jaoks küttepuid sorteerita, selleks peavad oma mehed olema.

Lehes oli kuulutus, aga seni pole selle peale ühtki tulnud. Kas või ajutisekski. «Kui kaks meest kõvasti tööd teeksid, saaks see ports vähem kui kuuga kohale viidud, ja mis vaja, ka peeneks. Praegu aga aina luba ja luba. Ei julge enam hästi inimestele otsagi vaadata.»

«Pintalt oleks vaja,» see on võrastemaja juhataja Leide Kott, kes vahepeal sisenen. Ta on rõõmus, et võrastemajale hakkab juurde saab. Ainult inime-

sed ei kiirski oodata, mil remont valmis. «Te pidite ju ruume juurde ehitama,» ütlevad. Aga ega enam kaua lähegi Põrandad juurde ehitada, ülevõetud. Voodidki juba olemas, vaja ainult parajal ajal tuppä viia.

«Hiljemaks küll,» ütles äkki Taimi Pöder.

Ma ei taipu. Ta võtab aknaa- viija. Keset aknavat pükstest, kesel värskest rohelisest muru, kesel elavaid puid sirutub taeva poole kulvanud tüvi, täis auke. «Looduskaitseinspektor» kirjutab neist lehes. Meie Kiiver olla pargi läbi käinud, aga rohkem ei leidnud kui ühe mehe akna all. Aga seda me küll maha ei saa. Vähemalt enne sügist mitte. Siin on orava pesa, üleväl aga elavad kuldokad, keskel veel mingid linnukesed.

Ja tõesti, parajasti kaob ühte auku karmas hallikas sülepal. Palstab pargirahvalgi korterikü- sikus olevat.

T. PAUSKA

Esteetiline kasvatus

Eesil NSV üldhariduslike koolides pannakse suurt rõhku esteetiliselt kasvatusel. Tallinna VII Keskkooli õpilased koostavad 1000petuse tundides kirikindaid, heegeldavad pitse, tikivad linikuid ja õmblevad kleite. Õpilaste töid on eksponeeritud nii kodukü- lal ka välismaal näitustel. Maikuu algul tehti ettevalmistusi kooli kevadnäituseks ja V. I. Lenini nimelise pionieriorganisatsiooni 30. aastapäeva ebatraditsioonilise juubelinäituseks.

Pildil: 1000petuse tund VI-b klassis õpetaja Heljo Mõeksi juhendamisel.

O. VIHANDI foto (ETA)

Parteibüroo ja ametiühing

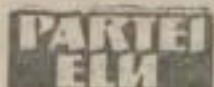
Meie soovhoosi ametiühinguorganisatsioon hõlmab peaaegu kõik majandi töötajad, lisaks muist pensionäre. Talle langevad suured ülesanded töötajate kasvatamisel, väärtuste planeerimisel, töötajate organiseerimisel, inimeste kultuuri- ja haridustaseme tõstmisel. Sellepärast pöörab ka soovhoosi partei-organisatsioon ametiühingule pidevat tähelepanu.

Koosseisulist ametiühingutöötajate meil pole, kõik on vaja korra saata ühiskondlikus korras. Seda arvestades on parteibüroo soovitanud valida ametiühingukomitee koosseisu aktiivseid partei liikmeid, kes oleksid suutelised juhtima ka komitee poolt moodustatud alaliste komisjonide tegevust. Kogu ametiühingutöö suunamine ja kontroll usaldati parteibüroo liikmele Linda Alale.

Nagu üeldud, on soovhoosi ametiühinguorganisatsiooni üheks peamiseks ülesandeks sotsialistliku võistluse juhtimine. Vastav kohustus on pandud parteibüroo

liikmele Virve Lüllile, kes seisab 9-liikmelise sotsialistliku võistluse komisjoni eesotsas. Eesmärkiks on seadud hinnata sotsialistliku võistluse tulemusi võimalikult objektiivselt ning vastavalt koostati ka juhend. Hindamiseks vajalike andmete kogumine ja nende lihtsustamine nõuab komisjonilt, eriti aga selle esimehelt küllaltki palju tööd. Ka on vaja tulemused töötajatele võimalikult kiiresti teatavaks teha. Selleks on soovhoosikeskuses 8 stendi, mille andmeid uuendatakse igas kvartalis. Kunstiline kujundamine on langenud peamiselt meeloraator Eino Kaevatsile, kes selle üle on pidevalt murets tundnud ja head tahet näidanud.

Raskusi on siiski olnud uutabvli uuendamiseks. Ka ei ole kõik fotod küllalt esteetiliselt ja mõni hoopis puudub. Parteibüroo ei ole siin olnud kuigi nõudlik. Ka pole ametiühing leidnud summasid fotode eest tasumiseks.

Kuna ametiühingu klubi juhatajaks on meil kommunist Naima Kuusk, pole parteibürool klubi sisulise töö pärast tulnud erilist muret tunda. Ringid tegevuvad, kuigi osavõtt nendest võiks olla elavam.

Palju on olnud ametiühingutöös sellest, kuidas seda toetab administratsioon, eeskätt direktor. Meil võib viimaste abiga rahule jääda. Ametiühingu klubile on suuresti inventari, abistatud transpordiga jne.

Kahtlemata on meie ametiühinguorganisatsiooni veel palju teha inimeste kohusetunde ja ühiskondliku aktiivsuse kasvata- miseks. Viimastest aga on olnud lõppkokkuvõttes kogu ametiühin- gutöö edu.

H. LAANEPUU,

Putkaste soovhoosi partei-organisatsiooni sekretär

ÜLO SOOSTER

1924—1970

Selle aasta aprillis oli Hiiu- ja Kesklinna lehes juttu kunstnik Kalljo Põllust — endisest hildlasest, praegusest tartlasest.

Ja jälle on põhjust rääkida ühest Hiiu- ja Kesklinna pärit kunstnikust — Ülo Soosterist, sündinud Käina vallas Ühtri külas.

Lapsepõlvkodu, sealts kaasa võetud mälestused on olnud paljudele kunstnikele- kirjanikele inspiratsioonil allikaks kogu eluks. Ka Ülo Soosteri loomingus peamotiivid — kadakad ja kalad — on pärit lapsepõlvemaalt. Ent iga kunstnik elab ja saab mõjustusi oma sajandilt. 20. sajandi kunstniku maailmataja ja vormikõne peabki erinev. 19. sajandi omast, igal inimesel on oma iseloom, oma temperament ja kalduvused, oma arusaamine lüü. Igaüks elab oma elu, rõõmustab ja kurvastab omamoodi. Kõik see peaks leidma väljenduse ka loomingus. Nagu pole olemas kaht täiesti ühesugust inimest, nii ei saa ka olla kaht ühesugust kunstnikku, kes tunneksid ja väljendaksid täpselt ühismoodi. Kui see nii oleks, tuleks rääkida juba epi- goonilisest.

Ülo Sooster oli andekas, huvi-

tav ja omandiline kunstnik. Selles võis laiem avalikkus veenda kunstniku esimesel personaalnäitusel, mis oli hiljuti avatud Tartu Riiklikus Kunstimuuseumis.

Lõpetanud 1949. a. Tartu Riikliku Kunstiinstituudi, maalib Ü. Sooster alul õnnagi loodusla- bedas laadis. 50. aastate II poolel kasvab üldistuse aste. Täiesti uude kvaliteeti jõuab kunstniku looming 60. aastate algul. Üha hõlpsamalt hakkab ta tõlgendama loodusest saadud impulsi. Traditsioonilised maalikunst- larnid (figuraalne kompositsioon, portree, maastik, natüürmori) kaovad. Kunstnik otsib väljendust oma mõtetele-elamustele. Kadakaid ja kalu oli ta maalinud ka varem, nüüd aga muutuvad need motiivid valdavaks. Ja veel üks kuldne tõuseb Ü. Soosteri loomingus olulisele kohale — mu- na. Minust saab kõige elava ja areneva sümbol. Muna lakooniline ja samal ajal täiuslik vorm sobib hästi kunstniku loominguliste teostustega — jõuda nappide vahenditega kõnekate kujun- diteni. Ellipsi-sarnasteks hakka- vad täpsipisi redutseeruma ka ka- dakad ja kalad. On kadunud kõik

liigne, teisejärguline. Valitseb vaid vorm, värv ja omapärane, maal peaaegu kolmemõõtmeliseks muutuv faktuur.

Ü. Soosterile on võrdsest olulise- sead nii kujundi sisuline kand- vus kui ka maali esteetiline mõ- ju. On saavutatud mõtte ja tunde ühtsus, kunstnik on õnnestunud sulatunud tervikuna oma intel- lektuaalsuse ja eksperimentaari- mistahet ning eneseväljenduse siiruse, vabaduse ja loomingurõõ- mu. Seda sünteesi leiab pole su-

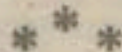

Mõningane seos süreallismiga võimaldab kunstnikul anda ku- junditele laiemat tähendust, või- maldab tal leida paremat raken- dust oma fantaasiale.

Veelgi vahetumalt avab Ülo Sooster end joonistades (peamiselt tsükljoonistades). Siingi avaldub ta juurdlev, elurühnu mõtesta- da püüdev hoiak. Kunstniku eriskummaline fantaasia-maailm ilmneb joonistustes veelgi selge- malt kui maalides. Peamiseks žanriks on figuraalne (sageli akti-) kompositsioon. Neis kajastu- vad inimestevahelised isiklikud suhted. Sotsiaalsus laiemas tä- henduses väljendub Ü. Soosteril alati isikliku kaudu. See ei ole individualism, vaid kunsti ühe põhitoe — üldine saab avalduda vaid üksiku kaudu — järjekindel rakendamine, olgu see siis tead- likult või intuitsiooniliselt.

Ü. Sooster, Eesti publikule seni vahetumalt nimi (viimased 14 aastat elas kunstnik Moskvas), on astunud laiemal avalikkuse et- te. Ta isikupärane ja fantaasia- rikas looming jääb rõõmustama paljusid.

M. TOOM

Ü. Sooster. MAASTIK KUU- PAISTEL.

(Oh 1967—68)

O. MICHELSONI foto

VEND VAHHINDRA RÄNNAKUD

8.

Need pühad töed olid õpetatud palveränduritel muidugi peas. Ent kuula neid elava jumala suust on suur au, mis saab osaks ainult väärilistele.

Dalai-laama XIII rääkis peamiselt selle maailma asjadest.

«Viimastel aastatel toimuvad sarsara maailmas ärevad sündmused, mis üha enam rikuvad nirvaanasse suuvunud jumalate rahu. Kaugel Venemaal kuulutasid miljonid bolševikeks kehas- tunud kurjad väinud sõja taevaelanikele tengriatele. Gautama vaenlased tapsid tsaar Nikolai — jumalanna Daraehe kehasuse.»

Dalai-laama oli meeldivalt õllatunud, kui sai teada, et vastuvõtul viibis peale burjaadi laamade munk veel kaugemalt maalt kui Venemaalt. Ja elav

jumal saatis vend Vahhindra teele järgmiste sõnadega:

«Keeli ja murdeid on maailmas tuhandeid, kuid Tõde on üks, päämise tee on kõigile ühesugune. Iga laama peab propageerima Gautama õpetust nende rahvaste seas, kellega ta võib suhelda elava sõna abil. Buddha Sakja-Muni rändas Tõelist Õpetust juttustades 40 aastat ringi, kuid paljud praegused munged peavad paremaks istuda kloostrites kerge leiva peal. Niiviisi nad küll head lõhustavad ära ei tee. Nii palju kui mina tean, asuvad selliste rasvunud kloostrimunkade hinged pärast surma räpastesse sigadesse.»

«Oo, jumalik bodhisatva kehasus! hüüatas vastuseks vend Vahhindra. «Selleks ma päämise teele asusingi, et pärast Sakja-Muni suure õpetuse tundmaõppimist juttustada seda oma rahvale.»

TENGRIATE JA BIRIITIDE SUUR LAHING

Pärast kolmeaastast enesetõlendamist Tiibeti iidsetes kloostrites pöördusid üha otsajäänud palverändurid kloostrisse tagasi. Palju vett oli seileks ajaks Selenga jõest läbi voolanud, palju sündmusi oli toimunud Burjaasias.

Oli moment, mil tugevamaks osutusid bolševikud. Nad võtsid auväärsetelt ja jõukatelt meestelt nende karjamaad ja jagasid vaeste vahel ära, nad ei ilmutanud mingit aukartust laamade ega isegi mitte elavate jumalate-hubilganide vastu.

Kohalik hubilgan viibis kaua sügavates mõtisklustes ja palvetas. Lõpuks teda «valgustati». Taevaelanikud tengriad andsid talle nõu, kuidas asja parandada. «Ostame Urgast või Verhneudinskist sada tuhat nõela ja mätame need kloostritempli altari alla,» rääkis elav jumal laamadele. «Siis aga hakkame palvetama veel innukamalt kui seni. Ja kui meie palved jõuavad buddha Gautama kõrvu, muutub iga nõel raudsõjameheks pühalt maalt Sambalast, kus asuvad meie usu kaitsjate võitmatud väed.»

Nii tehtigi. Selleks juhaks aga, kui Sambala sõjameestel ei peaks jät-

kuma relvi, hakkasid õieti saabuma Ameerika ja inglise vintpüssid; laamad peitsid need kloostris maa-alustesse ruumidesse.

Algul liksid hubilgani ennustused täide. Sambala vaprad väed kehasusid lõhki jumaliku mikado ja tsaarimaa Semjonovi poegadeks. Ühiste jõududega said nad jagu biritidest-bolševikest (Biritidid — inimesetaolised olendused, kes kannatavad Tantalose pilnu.)

Edasiste mõtiskluste tulemusena tuli hubilgan järeldusele, et ataman Semjonov on ähvardava jumaluse Tšamsarani kehasus, parun Ungerni aga tuli sansara maailma teine nii-sama kuulsa tõelise usu kaitsja. Jumalanna Daraehe, kes jäi vabaks pärast tsaar Nikolai surma, leidis oma uue maise kehasuse suures väejuhhi admiral Koltsakis.

Säärane hulk väejuhtlante ning peale selle veel planeetide soodne asend taevast töötasid biritide-bolševike lõplikku lüüasaamist. Kuid võitmatud väed ei õigustanud seekord oma vana kuulsust pärast ajutist edu pöörasid nad selja vaenlase poole ja pistsid põgenema.

(Järgneb)

Üht teatrietendust meenutades

Veerandaada aastat tagasi tuli «Estonia» teatris rambivalgusele W. Shakespeare'i «Hamlet» (esietendus 1945. a. detsembris). Tragöödia lavastas Andres Särev. Hamletit kehastas Kaarel Karm, Opheliat Heli Viisamaa, kuningas Claudius Ants Lauter, kuninganna Gertrud Meta Luts, dukonnamülemat Poloniust Hugo Laur.

...Tontlikult rohekashallid valgused ilmutasid Helsingõri lossimüürile Hamletit isa vaim. Ta on turvises ja kannab mõõka. Seljaga vaimu poole seisnud Hamlet (Karm) pöörab end äkki ümber ja näeb viirastust... Heitunud prints heidab käed kõrgele pea kohale ja taandub. Aegamisi saab ta üle oma kohkumusest ja tema käed vajuvad pikkamööda taas alla.

Suure hellusega ja väga vaikset lihtsust printsi kuultelt sõnad: «Mu isa...»

Ehmatuulme Hamlet-Karmi näol on asendunud rahulikkusega. «Mida tuleb teha?» küsib ta. Ja ta hakkab viirastusele lähema...

Printsi takistada püüdnud kaadlased Horatio ja Marcelluse tõrjub ta eemale. «Eemal! Mind kutsus saatust!» Hamlet tahab teada vaid üht — tõde. See on haaranud kogu ta olemuse. Kohtumine aga oma isa vaimuga saabki tema saatuseks.

25 aastat tagasi (nägin etendust 1946. a. kevadel) Kaarel Karm esitavad Hamlet harras oma dramaatilise sügavuse, jõulisuse ja mängulise väljendusrikkusega. Kõrge näitleja irikuparavus, tema kunstnikutemperamendi hoppsus ja võrvius ning hea miimika.

Kohtumine oma isa vaimuga on Hamlet-Karmi antud veeva elamuslikkusega. Emotsioonid tema Hamletis mängivad suurt

rolli. Hamlet-Karm on vapustatud tema isale osaks saanud kuulsust ebaõiglusest ja ülekohkust. See viib teda ühassusse ja meeleheitelisse. Tugeva dramatiliseusega esitab ta monoloogi «Oo! taevavõid, oo! maa...»

Hamlet-Karmi hinges paisub kättemakutorm. Claudius peab lunastama oma süü. See ei pea aga olema karistuseks isehakanud kuningale tema ülekohkust ja rafineeritud roima eest, vaid õigluse jaluleseadmine.

Hamlet-Karmil puudub aga otsustavus Claudiusi tappa. Ta käsi pistodaga vajub alla. Ta tunneb vastikust tappa inimest. Hamlet mõtleb ja tahe on vaenlaseks tema teole.

Suurepärastelt ja varjundrikkalt näitab Karm Hamletit hinges valitsevaid tundeid. Tema põlgus kuningale ja dukondlastele ilmneb nende vaimukas väljendamisega, ükshilguse ja üleoleva rahulikkuses ning sarkasmis. Seemärgi on Hamlet-Karm väga õnatundeline ja hell Opheliaga. Nänsiküllaselt avalduvad printsi armastajatund. Poolehoiduga ja siiralt vahetab kuningapoeg mõtteid näitlejatega, suhtleb hästi hauakaevajaga, on tõeline sõber Horatio ja Laertesega ning hea seltsiline ja vaimukas vestleja kõigiga, kellega seovad teda ühtsed mõtted ning tõekspidamised.

Oma emaga aga on printsil keerukad suhted. Hamlet-Karm austab teda kui ema, kuid põlgab teda Claudiusi abikaasana, kes seisab mehe kõrval, kes on tema isa tapja. Taani printsi rolli loob Kaarel Karm mõjuva ja häämanse võitlejaku. Vapustav ja võitlust iseendaga näitav on monoloog: «Olla või mitte olla.»

NOORMEHED!

Kui tunnete huvi autode, traktorite ja ekskavaatorite vastu, looduse, linnulaulu ja maaparanduse vastu, siis tooge oma avaldused

MAAKUTSEKOOLI nr. 27 (Väike-Maarja).

Meie koolis õpite tundma kaasaegseid maaparandusmasinaid, traktoreid ja autosid. Meilt saate traktorist-ekskavaatorijuhi ja III liigi autojuhi load. Vastu võetakse vähemalt 16-aastasi noormehi ja ka tüüskasvanuid, kellel on 8-kl. haridus. Õpilased saavad eriritu- se, toidu, koha ühiselamus ja 10 rubla stipendiumi kuus. Õppeaeg 2 aastat. Õppetöö algab 1. septembril.

Peale avalduse tuleb esitada klassitunnistus, iseloomustus, eristõend vorm nr. 284, sünnimärkide majandit või EPT koondiselt, 8 passipilti.

Meie aadress: Rakvere rajoon, Väike-Maarja, Pikk tn. 7, tel. 810-92.

Pikk suvunud kaugusse lahku Hamlet elust. Tema viimane palve on: juttustada sõbral Horatiole kurba lugu tulevaste põlvetele. Hamlet-Karmi silmis on veendumus, et tema võitlus ei ole ajatu ja selle viib võidule tulevik. Ta sureb moraalse võitjana oma aja üle.

Kaarel Karmi Hamletit peavad teatrikiitajad tugevafuulisevaks kui ükski tema eelkäijatest Eesti lavadel (lühirilis-romantiline Theodor Altmann 1913. a. mõistus- pärane ja juurdlev Ants Lauter 1923. a. jt.). Nad asustavad Karmi ühassuste mõjuvõimsate Hamletit kehastajate hulka, nagu seda olid oma tugevusega nõukogude näitlejad Hidojator, Maltšanov, Poljakov, Vagarišev jt.

V. TEDRE

Muusika-alased täienduskursused ja kokkutulekud

Eesti NSV Rahvaloomingu Maja ja Uldlaulupeo Büroo korraldavad 1.—20. juulini Pärnus kursused kõrgemat muusikalist eriharidust mitteomavale koorijuhitule, 1.—20. juulini Pärnus kursused isetegevuslikele heiloojatele, 19. juulist — 7. augustini Haapsalus kursused puhkpilliorkestrijuhtidele, 20.—28. juulini Pärnus vabariikliku koorijuhitule segakoori kokkutuleku, 8.—16. augustini Haapsalus vabariikliku orkestrijuhtide puhkpilliorkestri kokkutuleku ja kontserdimatka.

Koori- ja orkestrijuhid, samuti isetegevuslikud heiloojad suunab kursustele kultuuriosakond. Selleks tuleb soovijail pöörduda kultuuriosakonna poole hiljemalt 25. maini. Koorijuhitule segakoori ja orkestrijuhtide kokkutulekute test osa võtta soovijail registreeruda sumaks tähtjaks Eesti NSV Rahvaloomingu Maja muusikaosakonnas (Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 429-27).

A. PAJUPU, ENSV Rahvaloomingu Maja dirigent

NOORED!

Kasutage noodsaid võimalusi eriala omandamiseks

KUTSEKOOLIS nr. 1

Tallinnas Karu t. 10, tel. 232-38, 265-29.

Kooli võetakse vastu õpilasi 1971/72 õppeaastaks järgmistele erialadele:

Tehnikakooli õppegrupp — polügrafist-masinlajuja erialale võetakse vastu poeg- ja tütarlapsi, kes omavad täieliku keskhariduse. Vanuse alammäär 17 aastat, õppeaeg 2 aastat. Tehnikakoolis õppijatele makatakse stipendiumi ja õppepraktikal tehtud töö eest tasu. Kooli lõpetamisel saavad õpilased V kategooria masinlajuja kutse ja neile antakse töökoht polügraafiatööstuse ettevõtetes.

Kutsekoooli õppegruppidesse võetakse 8 kl. haridusega poegilapsi ja tütarlapsi:

1. Polügrafist-kõrgtrükkija erialale — vanuse alammäär 15 aastat, õppeaeg 3 aastat.
 2. Polügrafist-raamatukõitja erialale — vanuse alammäär 13,5 aastat, õppeaeg 2 aastat.
- Õppeaja kestel saavad õpilased kolm korda päevas tasuta toitu, töö- ja puhkepäeva riietust. Õppetöö algus 1. septembril 1971. a.

«NÕUKOGUDE HIIUMAA» ilmub igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval. Toimetaja Kärda, Nõukogude tn. 3. Telefonid: toimetaja 913-44, toimetaja asetäitja 913-45, vastutav sekretär ja üldtelefon 913-43, põllumajandusosakond 913-46, informatsiooniosakond 913-47, kirjade osakond 913-47, raamatupidaja 913-49.

Tellimishind 28 kop. kuus. Üksiknumbri hind 2 kop. Kirjastus «Perioodika», Tallinn.

«НУКОГУДЕ ХИЙУМАА» («Советская Хийумаа») — Орган Хийумааского Района КП Эстонии и СДТ Хийумааского района. Издательство «Периодика», Таллин.

• Saarte Trükikoja Kärda osakond, Kärda, Nõukogude tn. 3.

Tellimise nr. 349

HIIUMAA MATKAKLUBIS

Turismituusik Laine Jõehele

Möödunud pühapäeval korraldasid matkaklubi ja Kärda kino ühise matkakohtu. Talvistest rahvamatkadest osavõtnute vahel loositigi välja auhinnad.

Turismituusiku, mille pani välja «Hiiu Kalur», võitis Laine Jõehele. Teda ootab ees teekond Kärpaatidesse.

Tarbijate Kooperatiivilt olid auhinnaks suusad. Need võitis Anu Lilv. Rajooni täitevkomitee ja kombinadi «Hiiu» spinnin- gute osanikeks said Ago Huuk ja Valter Paulus. Teiseks täitevkomitee auhinnaks oli nahkkõites album. See kuulub nüüd Ülle Ellerile. Metsamajandi seljakott sai Riita Lõppele.

Matkaklubi ertauhind noorima-

le osavõtjale — metallofon — anti kaheastasele Epp Heilele, kes tegi kaasa kaks matka.

Pärast loosimist ja auhindade kättesaamist vaadati matkafilme.

T. TAAH

Kino

KÄRDLA KINOS

20. MAIL

Kell 17, 18.30, 20, 21.30 Gruusia laiekraanifilm «OOTE!».

MAAKINODES

20. MAIL

Heltermaal Eesti värviine laiekraanifilm «VALGE LAEV» ja «TREENER». Suuremõlts India film «ELAGU ARMASTUS» I ja II s. (ei näidata televisioonis). Sõrui Saksa film «ROOVITUD». Agapiel Poola komöödiafilm «NEIDUDE VANDENÕU». Kinas dokumentaalfilmiid ja Läti värviine laiekraanifilm «SAA-TANA TEENRID». Jausas Saksa DV põnevusfilm «PROJEKT «AQUA» I ja II s.

«Ootel»

Režissööride S. ja N. Manadze juurilis-dramaatiline lavris lavastatud film räägib Gruusia talupoja perekonnalest. Tegevuse keskmes on ema ja poja vastu- käivad ja dramaatilised suhted. Peenosa mängib Leila Abashidze.

Seoses Malvaste kooli likvideerimisega korraldab kool laupäeval, 5. juunil k.a. kell 20.00 kõigi endiste õpilaste ja õpetajate kokkutuleku. Osavõttust palutakse teatada kooli 30. maiks (telefon 915-25).

Müüa MAJA koos kõrvalhoonetega Jausas äraedamiseks. Küsida Tohvri Inv.kodu, J. Koor, tel. 924-29.

Hiiumas Tuletõrje Ühing vajab KORSTNAPÜHKIJAID või KORSTNAPÜHKIJA ÕPILASI, AUTOJUHTE (II või I liiki) vanautojuhi ja valveautojuhi ametikohale.

Tulla Kärda, Hiiu tn. 1. Telefon 911-74.

Toimetaja K. ILUS